

# คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 5520/2564

นาย อ. กัมปวงโจทก์ บริษัท พ.จำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 175, ป.พ.พ. มาตรา 865, พ.ร.ก.ดังกล่าวให้ยกเลิกความใน มาตรา 7, พ.ร.ก.ดังกล่าวให้ยกเลิกความใน มาตรา 224, พ.ร.ก.ดังกล่าว มาตรา 7, ป.วิ.พ. มาตรา 142, พ.ร.บ.วิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. 2551 มาตรา 7, ป.พ.พ. มาตรา 224

## ย่อ / หลักกฎหมาย

ตาม ป.พ.พ. มาตรา 175 โมฆียะกรรมในนิติกรรมที่เกิดจากความบกพร่องในความสามารถเพราะเหตุเป็นผู้เยาว์ ศาลมีคำสั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถหรือเสมือนไร้ความสามารถ การแสดงเจตนาเพราะสำคัญผิดถูกฉ้อฉลหรือถูกข่มขู่ รวมถึงบุคคลวิกลจริต และบัญญัติให้มีสิทธิบอกล้างได้ และตามมาตรา 177 ยังบัญญัติว่าอาจให้สัตยาบันเพื่อให้เป็นนิติกรรมที่สมบูรณ์ตั้งแต่เริ่มแรกได้ จึงชี้ชัดว่าโมฆียะกรรมไม่ใช่บทบังคับให้นิติกรรมเสียไปเลยเป็นโมฆะกรรม แต่ขึ้นอยู่กับคู่สัญญาที่แสดงเจตนาทราบเหตุแห่งโมฆียะกรรมแล้วยังคงประสงค์ที่จะให้นิติกรรมดังกล่าวนั้นมีผลบังคับหรือไม่ บทบัญญัติเกี่ยวกับการบอกล้างโมฆียะกรรมจึงไม่ใช่บทบัญญัติเคร่งครัดและเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน คู่สัญญาจึงสามารถตกลงเกี่ยวกับกำหนดเวลาในการบอกล้างโมฆียะกรรมโดยแตกต่างไปจากบทบัญญัติแห่ง ป.พ.พ. มาตรา 865 บรรทัดสอง ได้กรณีที่สมาชิกผู้เอาประกันไม่เปิดเผยความจริงหรือแถลงข้อความเท็จ บริษัทจะบอกล้างสัญญาภายในหนึ่งปีนับแต่วันทำสัญญา ทั้งตามเอกสารหมาย ล.6 ส่วนที่ 3 ข้อกำหนดทั่วไปข้อที่ 2 ระบุว่าบริษัทจะไม่โต้แย้งหรือคัดค้านความไม่สมบูรณ์ของสัญญาประกันภัยที่มีผลบังคับมาเป็นเวลา 1 ปี นับแต่วันที่กรมธรรม์มีผลบังคับ สัญญาจึงมีผลผูกพันผู้ตายกับจำเลย จำเลยไม่อาจใช้สิทธิบอกล้างเกินกว่าระยะเวลาดังกล่าว

## คำพิพากษา

โจทก์ทั้งสองฟ้องขอให้พิพากษาว่า สัญญาประกันชีวิตยังคงมีผลสมบูรณ์ต่อไปตามที่จำเลยรับทำประกันและออกสัญญาประกันชีวิตให้ กับให้จำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตามสัญญาประกันชีวิตเป็นเงิน 3,582,730 บาท แก่โจทก์ทั้งสอง พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี นับถัดจากวันฟ้องเป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ทั้งสอง จำเลยให้การขอให้ยกฟ้อง ศาลชั้นต้นพิพากษาว่า สัญญาประกันชีวิตมีผลสมบูรณ์ให้จำเลยชำระเงิน 3,280,950 บาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี ของต้นเงินดังกล่าว นับถัดจากวันฟ้อง (ฟ้องวันที่ 10 พฤศจิกายน 2560) เป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ทั้งสอง กับให้จำเลยชดใช้ค่าฤชาธรรมเนียมแทนโจทก์ทั้งสอง โดยกำหนดค่าทนายความ 20,000 บาท จำเลยอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์แผนกคดีผู้บริโภค พิพากษาแก้เป็นว่า ให้ยกฟ้องในส่วนฟ้องโจทก์ที่ 1 สำหรับเงินที่โจทก์ที่ 2 ได้รับต้องนำไปชำระหนี้ที่นายพรชัย ผู้ตายค้างชำระธนาคาร ย. หากมีเหลือโจทก์ที่ 2 ได้รับร้อยละ 70 และนางสาวอรพิน ได้รับร้อยละ 30 นอกจากนี้ที่แก้ให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น ค่าฤชาธรรมเนียมระหว่างโจทก์ที่ 1 และจำเลยทั้งสองศาลให้เป็นพับ ค่าฤชาธรรมเนียมระหว่างโจทก์ที่ 2 กับจำเลยในศาลชั้นต้นที่โจทก์ที่ 2 ได้รับยกเว้น ให้จำเลยนำมาชำระต่อศาลในนามของโจทก์ที่ 2 และในชั้นอุทธรณ์ให้เป็นพับ จำเลยฎีกา โดยศาลฎีกาแผนกคดีผู้บริโภคอนุญาตให้ฎีกา ศาลฎีกาแผนกคดี

ผู้บริโภควินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงเบื้องต้นรับฟังได้ว่า เมื่อวันที่ 22 มกราคม 2559 ผู้ตายได้สมัครทำประกันชีวิตกลุ่มคุ้มครองสินเชื่อกับจำเลยโดยไม่ต้องตรวจสอบสุขภาพ จำเลยพิจารณาใบคำขอเอาประกันชีวิตกลุ่มคุ้มครองสินเชื่อกับผู้ตายแล้วได้รับทำประกันชีวิตและออกกรมธรรม์ให้กับผู้ตาย เป็นกรมธรรม์ประกันชีวิตกลุ่มคุ้มครองสินเชื่อรยะเวลาเอาประกันภัย 15 ปี เริ่มตั้งแต่วันที่ 15 มกราคม 2559 ครบกำหนดวันที่ 14 มกราคม 2574 จำนวนเงินเอาประกันภัยคุ้มครองชีวิตและทุพพลภาพสูงสุด 3,378,000 บาท โดยจำนวนเงินเอาประกันภัยหลักจะลดลงตามที่ได้แสดงไว้ในตารางจำนวนเงินเอาประกันภัย ผู้ตายได้ชำระเบี้ยประกันภัยแบบครั้งเดียวครบถ้วนแล้วเป็นเงิน 271,355 บาท ผู้รับประโยชน์หลักตามเงื่อนไขของกรมธรรม์คือธนาคาร ย. เท่ากับจำนวนหนี้ที่ผู้ตายค้างชำระ หากมีเหลือให้จ่ายแก่โจทก์ที่ 2 ในอัตราผลประโยชน์ร้อยละ 70 และลำดับสามนางสาวอรพิน รับผลประโยชน์ร้อยละ 30 ตามสำเนาหนังสือรับรองการประกันชีวิตและเงื่อนไขแห่งกรมธรรม์เอกสารหมายเลข 6 เมื่อวันที่ 18 ธันวาคม 2559 ผู้ตายถึงแก่ความตายเนื่องจากขาดอากาศหายใจจากการสำลักอาหารลงปอด เมื่อวันที่ 19 มกราคม 2560 จำเลยได้รับประวัติการรักษาพยาบาลของผู้ตายจากโรงพยาบาล ว. พบว่าผู้ตายมีประวัติป่วยเป็นโรคความดันโลหิตสูง และได้เข้ารับการรักษาโรคดังกล่าวก่อนทำประกันชีวิตกับจำเลย และเมื่อวันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2560 จำเลยได้แจ้งบอกล้างสัญญาประกันชีวิตไปยังโจทก์ที่ 2 และนางสาวอรพิน โดยอ้างว่า ข้อเท็จจริงปรากฏว่าผู้ตายได้แสดงข้อความโดยปกปิดข้อความจริงที่เกี่ยวกับสุขภาพซึ่งเป็นสาระสำคัญในช่วงก่อนและระหว่างการทำสัญญาประกันภัยต่อจำเลย ทำให้สัญญาประกันภัยดังกล่าวตกเป็นโมฆียะ จำเลยจึงบอกล้างโมฆียะกรรมตามสัญญาประกันภัยดังกล่าวพร้อมทั้งคืนเบี้ยประกันจำนวน 271,355 บาท มีปัญหาที่ต้องวินิจฉัยตามฎีกาของจำเลยที่ได้รับอนุญาตให้ฎีกาว่า ศาลอุทธรณ์แผนกคดีผู้บริโภคตีความบทบัญญัติประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 865 วรรคสอง คลาดเคลื่อนต่อเจตนารมณ์และวัตถุประสงค์ในการบัญญัติกฎหมายมาตราดังกล่าวหรือไม่ เห็นว่า ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 175 โมฆียะกรรมในนิติกรรมที่เกิดจากความบกพร่องในความสามารถเพราะเหตุเป็นผู้เยาว์ ศาลมีคำสั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ การแสดงเจตนาเพราะสำคัญผิด ถูกฉ้อฉลหรือถูกข่มขู่ รวมถึงบุคคลวิกลจริต และบัญญัติให้มีสิทธิบอกล้างได้ กับทั้งตามมาตรา 177 ยังบัญญัติว่าอาจให้สัตยาบันเพื่อให้เป็นนิติกรรมที่สมบูรณ์ตั้งแต่เริ่มแรกได้ จึงชี้ชัดว่าโมฆียะกรรมไม่ใช่บทบังคับให้นิติกรรมเสียไปเลยเป็นโมฆะกรรม แต่ขึ้นอยู่กับคู่สัญญาที่แสดงเจตนาทราบเหตุแห่งโมฆียะกรรมแล้วยังคงประสงค์ที่จะให้นิติกรรมดังกล่าวนั้นมีผลบังคับหรือไม่ บทบัญญัติเกี่ยวกับการบอกล้างโมฆียะกรรมจึงไม่ใช่บทบัญญัติที่ใช้บังคับเคร่งครัดและเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน คู่สัญญาจึงสามารถตกลงเกี่ยวกับกำหนดเวลาในการบอกล้างโมฆียะกรรม โดยแตกต่างไปจากบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 865 วรรคสอง ได้ เมื่อตามสำเนาหนังสือรับรองการประกันชีวิต ข้อ 2.4.1 ระบุว่า กรณีที่สมาชิกผู้เอาประกันภัยไม่เปิดเผยความจริงหรือแถลงข้อความเท็จ บริษัทจะบอกล้างสัญญาภายในหนึ่งปีนับแต่วันทำสัญญาทั้งตามเอกสารหมายเลข 6 ส่วนที่ 3 ข้อกำหนดทั่วไปข้อที่ 2 ระบุว่าบริษัทจะไม่ได้แย้งหรือคัดค้านความไม่สมบูรณ์ของสัญญาประกันภัยที่มีผลใช้บังคับมาเป็นเวลา 1 ปี นับแต่วันที่กรมธรรม์มีผลบังคับ สัญญาจึงมีผลผูกพันผู้ตายและจำเลย จำเลยไม่อาจใช้สิทธิบอกล้างเกินกว่าระยะเวลาดังกล่าว ศาลอุทธรณ์แผนกคดีผู้บริโภคพิพากษามาชอบแล้ว ฎีกาของจำเลยฟังไม่ขึ้น อนึ่งเนื่องจากระหว่างพิจารณาของศาลฎีกาได้มีการออกพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติม

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ พ.ศ. 2564 โดยมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 11 เมษายน 2564 และมาตรา 3 แห่งพระราชกำหนดดังกล่าวให้ยกเลิกความในมาตรา 7 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์เดิมและบัญญัติให้ใช้ความใหม่ว่า ถ้าจะต้องเสียดอกเบี้ยยแก่กันและไม่ได้กำหนดอัตราดอกเบี้ยไว้โดยนิติกรรมหรือโดยบทกฎหมายโดยชัดแจ้ง ให้ใช้อัตราร้อยละสามต่อปี... และมาตรา 4 แห่งพระราชกำหนดดังกล่าวให้ยกเลิกความในมาตรา 224 เดิมแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์และบัญญัติให้ใช้ความใหม่ว่า หนี้เงินให้คิดดอกเบี้ยในระหว่างผิดนัดในอัตราที่กำหนดตามมาตรา 7 บวกด้วยอัตราเพิ่มร้อยละสองต่อปี... และพระราชกำหนดดังกล่าวมาตรา 7 บัญญัติให้ใช้บทบัญญัติตามมาตรา 224 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดนี้แก่การคิดดอกเบี้ยผิดนัดที่ถึงกำหนดเวลาชำระตั้งแต่วันที่พระราชกำหนดนี้ใช้บังคับ แต่ไม่กระทบกระเทือนถึงการคิดดอกเบี้ยผิดนัดในระหว่างช่วงเวลาก่อนที่พระราชกำหนดนี้ใช้บังคับ ปัญหาเรื่องการคิดดอกเบี้ยที่กำหนดไว้ตามกฎหมายเป็นปัญหาข้อกฎหมายอันเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย แม้ไม่มีคู่ความฝ่ายใดยกขึ้นว่ากล่าวในชั้นฎีกา ศาลฎีกามีอำนาจยกขึ้นวินิจฉัยตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 142 (5) ประกอบพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. 2551 มาตรา 7 เมื่อจำเลยต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตามสัญญาประกันชีวิตอันเป็นหนี้เงินแก่โจทก์ที่ 2 โจทก์ที่ 2 จึงมีสิทธิคิดดอกเบี้ยได้ในอัตราร้อยละ 5 ต่อปี นับแต่วันที่ 11 เมษายน 2564 เป็นต้นไปจนกว่าจำเลยจะชำระหนี้เสร็จแก่โจทก์ที่ 2 แต่ถ้ากระทรวงการคลังปรับเปลี่ยนอัตราโดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกาเมื่อใด ก็ให้ใช้อัตราดอกเบี้ยที่ปรับเปลี่ยนไปบวกด้วยอัตราร้อยละ 2 ต่อปี ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 224 ที่แก้ไขใหม่ แต่ต้องไม่เกินร้อยละ 7.5 ต่อปี ตามขอ ส่วนดอกเบี้ยนับแต่วันฟ้อง จนถึงวันที่ 10 เมษายน 2564 โจทก์ที่ 2 ยังคงมีสิทธิคิดดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 224 เดิม พิพากษาแก้เป็นว่า ให้จำเลยชำระเงิน 3,280,950 บาท ให้แก่โจทก์ที่ 2 พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี นับแต่วันฟ้องเป็นต้นไป จนถึงวันที่ 10 เมษายน 2564 และดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 5 ต่อปี นับแต่วันที่ 11 เมษายน 2564 เป็นต้นไปจนกว่าจะชำระหนี้เสร็จแก่โจทก์ที่ 2 แต่ถ้ากระทรวงการคลังปรับเปลี่ยนอัตราโดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกาเมื่อใด ก็ให้ใช้อัตราดอกเบี้ยที่ปรับเปลี่ยนไปบวกด้วยอัตราร้อยละ 2 ต่อปี แต่ต้องไม่เกินอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี ตามที่โจทก์ที่ 2 ขอ นอกจากที่แก้ไขให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ ค่าฤชาธรรมเนียมในชั้นฎีกาให้เป็นพับ

## องค์คณะ

รังสรรค์ กุลาเลิศ · ประทีป อ้าววิจิตรกุล · สมเกียรติ ตั้งสกุล

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://thaideka.online/deka/5520/2564>